

Istraživanje

DJEČJA
DOBROBIT

Djeca u Hrvatskoj vrlo su zadovoljna svojim životom

Ispitali su se različiti aspekti subjektivne dobrobiti u nekoliko područja života

Jasminka KNEŽEVIĆ

Čak 90 % desetogodišnjaka te 80 % osmogodišnjaka i dvanaestogodišnjaka u Hrvatskoj izrazito je zadovoljno svojim životom. Djeca se u Hrvatskoj osjećaju sigurno, zadovoljna su svojom obitelji, prijateljima i domom, dok najnižim procjenjuju zadovoljstvo pojedinim aspektima školskog života, iako je najveći postotak učenika zadovoljan školom. S dobi pada razina ugodnog i raste razina neugodnog raspoloženja, a pada i kvaliteta vršnjačkih odnosa te procjena ukupne dobrobiti. Dio je to rezultata istraživanja „Subjektivna dobrobit djece u Hrvatskoj“, koje je tijekom 2019. provodio Studijski centar socijalnog rada Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, u suradnji s Uredom UNICEF-a za Hrvatsku.

Sigurni kod kuće

Ovo istraživanje prvo je takve vrste provedeno u Hrvatskoj, temeljeno na metodologiji međunarodne organizacije Children's Worlds, koja se koristi u više od 40 zemalja svijeta te je međunarodno usporedivo. Svoje uvide podijelilo je 3507 djece u dobi od osam, deset i 12 godina, iz 237 razreda 41 osnovne škole iz svih županija, a istraživanje je ispitalo različite aspekte subjektivne dobrobiti u osam područja djetetova života: dom, obitelj, novac i stvari koje imaju, odnosi

s prijateljima i drugim ljudima, susjedstvo u kojem žive, škola, slobodno vrijeme te slika o sebi. Glavni rezultati ovoga istraživanja pokazuju da se više od 90 % djece osjećaju sigurno kod kuće, no između 5 % i 9 % djece ne osjećaju se sigurno na putu do škole, 11 % učenika 6. razreda smatraju da Hrvatska baš nije sigurna zemlja, a zadovoljstvo osjećajem sigurnosti u školi pada s dobi. Više od 90 % djece zadovoljno je svojim domom, no čak 42 % osmogodišnjaka često osjećaju zabrinutost zbog materijalne situacije u obitelji. Više od 96 % djece zadovoljno je svojim obiteljima, no 7 % do 8 % djece tvrdi da s obitelji nikad ne razgovara i ne zabavljaju se, ili da to čine rijetko. Oko 90 % djece zadovoljno je svojim prijateljima, no kvaliteta vršnjačkih odnosa i učestalost druženja izvan škole opada s dobi. Čak 90 % učenika drugog, 88 % učenika četvrtog i 76 % učenika šestog razreda zadovoljno je time kako im je u školi, a s dobi opada i razina zadovoljstva stvarima koje uče u školi, drugom djetecom u razredu te pozitivnim

doživljavanjem nastavnika. Stopa fizičkog vršnjačkog nasilja opada s dobi, no povećava se stopa verbalnog, dok relacijsko nasilje ostaje na istim razinama. Više od 80 % djece zadovoljno je susjedstvom u kojem živi, no s dobi se smanjuje broj onih koji smatraju da u susjedstvu ima dovoljno mjesta za igru ili zabavu, da postoji netko tko će im pomoći ako imaju problem te da su odrasli u susjedstvu dobri prema djeci. Oko 90 % djece zadovoljno je kvalitetom slobodnog vremena, no s dobi opada postotak onih koji svakodnevno provode vrijeme vani. Ovo istraživanje omogućilo je djeci iz cijele Hrvatske da iskažu svoje stavove o svemu što utječe na njihove živote. Ono je iznimno važno za daljnje praćenje dobrobiti djece u Hrvatskoj, u različitim okolnostima, a posebno današnjim kada se suočavamo sa zdravstvenom krizom i gospodarskim izazovima. Uvidi djece pomažu nam da usmjerimo svoja ulaganja tamo gdje je najpotrebnije i da reagiramo brže. Nijedna generacija djevojčica i dječaka ne smije biti 'na

čekanju' dok ne dođu bolja vremena. Djeca imaju samo jedno djetinjstvo i njega žive upravo sada", poručila je Regina M. Castillo, predstojnica Ureda UNICEF-a za Hrvatsku.

Cjelovit razvoj

"Ovo, prvo istraživanje subjektivne dobrobiti djece od osam, deset i 12 godina, pokazalo je da su djeca u Hrvatskoj zadovoljna svojim životom. Ipak, određeni trendovi upozoravaju na područja u kojima je potrebno djelovati, a analiza podataka istraživanja u cjelini je potvrdila kako je nužan cjelovit pristup svim pokazateljima dobrobiti djece - objektivnim i subjektivnim - kako bi se donosile odgovarajuće mjere i prilagodavale politike. Neke od mogućih mjera odnose se na dosljednu borbu protiv siromaštva i pružanje socijalne podrške obiteljima s djecom u riziku, uvođenje održivih programa prevencije vršnjačkog nasilja, osiguravanje preventivnih programa u području mentalnog zdravlja već od 5. razreda osnovne škole te senzibilizaciju svih koji rade s djecom i mladima, na rodne razlike i specifične potrebe djevojčica i djevojaka te dječaka i mladića. Nalazi ovog istraživanja značajna su uporišna točka bez koje ne bismo mogli znanstveno utemeljeno procijeniti učinak pandemije koronavirusa na živote i dobrobit djece koji će nam pokazati nova istraživanja", izjavila je prof. dr. sc. Marina Ajduković, voditeljica istraživačkog tima. ■

NOVI KOLEGIJ

Jedan od načina na koji UNICEF s Pravnim fakultetom radi na podizanju svijesti i unaprjeđenju kapaciteta stručnjaka različitih profila koji rade s djecom jest uvođenje novog sveučilišnog kolegija o subjektivnoj dobrobiti djece. Taj izborni kolegij bit će dostupan studentima svih fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

DOŽIVLJAJI I ISKUSTVA

Ovo je istraživanje posebno važno jer je u njemu tisuće djece govorilo o svojem doživljaju i iskustvu u različitim područjima odrastanja, o svome životu i osjećajima te, u konačnici, o tome kako je biti dijete danas u Hrvatskoj.

KAKO SE OSJEĆAJU I ŠTO MISLE DJECA

Subjektivna dobrobit pokazuje kako se osjećaju i što misle djeca. Ona je važan indikator kvalitete djetetova života i njegova psihosocijalnog razvoja. Dječja percepcija vlastite dobrobiti, odnosno načina na koji djeca doživljavaju svoj život i odrastanje, jedan je od najvažnijih čimbenika u procjeni koliko je okolina djeteta pogodna za razvoj njegova punog potencijala. Uvođenje ovakve vrste istraživanja omogućuje da vidimo cjelovitu sliku o tome kako djeca u Hrvatskoj žive.